

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2021/2256
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.1.2023/30
Karar Numarası : 2023/31
Başvuran : M. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I.BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın farklı cezaevinde tutuklu olan ağabeyi ve eşine yazdığı mektupların sakıncalı oldukları gerekçesiyle engellendiği iddiasına ilişkindir.

II.İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda başvuran özetle;

- a. Kendisinin, eşinin ve ağabeyinin farklı ceza infaz kurumlarında tutuklu olarak bulduklarını,
- b. Onlarla iletişim kurabilmek için mektuptan başka seçeneğinin olmadığını,
- c. Ceza İnfaz Kurumu Mektup Okuma Komisyonunda görevli memurlar tarafından hem kendi gönderdiği hem de kendisine gönderilen mektupların sakıncalı mektup oldukları gerekçesiyle engellendiğini,
- d. Midyat İnfaz Hakimliğine yapmış olduğu itiraz sonucu mektupların sakıncalı olmadığına karar verilip, ilgisine ulaştırılmış olduğunu, iddia etmiştir.

3. Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 12.11.2021 tarihli yazılı görüşte;

a. Ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların dışarıya göndermiş oldukları ve kendilerine dışarıdan gelen mektup ve faksların 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 68'inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince Mektup Okuma Komisyonunca gerekli inceleme ve kontrollerinin yapılmasından sonra ilgisine gönderildiği/ilgisine teslim edildiği,

b. İçerisinde kurum ve kişi güvenliği yönünden veya terör örgütlerinin faaliyetleri ile ilgili sakınca teşkil ettiği değerlendirilen ibareler bulunan mektup ve faksların mevzuat çerçevesinde Disiplin Kuruluna havale edildiği, Disiplin Kurulu tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmelerde sakıncalı olan mektup ve faksların mevzuat çerçevesinde alıcısına teslim edilmemesi yönünde karar alındığı, alınan kararın ilgili hükümlü/tutukluya tebliğ edildiği, Kurumca alınan tüm kararlarda olduğu gibi Sakıncalı Mektup Değerlendirme Kararlarının da itiraza tabi olduğu, itiraz mercii olan İnfaz Hakimliğinin alınan kararları yerinde bulmayarak kararı kaldırması durumunda mektup ve faksların ilgisine gönderildiği/teslim edildiği,

c. Mektup Okuma Komisyonu ve Disiplin Kurulu Başkanlığının yapmış olduğu işlemlerde herhangi bir keyfi tutumun bulunmadığı, işlemlerin Kanun ve Yönetmeliğin verdiği yetkilere göre mevzuata uygun bir şekilde

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

gerçekleştirildiği, ayrıca dilekçe sahibi hükümlünün sakıncalı görülen ve bu yönde karar alınan mektup ve fakslarının İnfaz Hakimliği kararlarından sonra karar doğrultusunda işlem gördüğü, adı geçen hükümlünün Kurum aracılığı ile dışarıya göndermiş olduğu mektupların 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 68'inci maddesi hükümlerine göre Mektup Okuma Komisyonunca incelendiği, içerisinde sakıncalı olduğu tespit edilen mektubun Disiplin Kuruluna sevk edildiği, Disiplin Kurulunun verdiği sakıncalı mektup kararına göre mektubun alıcısına teslim edilmediği, bu durumun ilgili hükümlüye aynı gün tebliğ edildiği, hükümlünün İnfaz Hakimliğine itiraz başvurusu hakkı bulunduğu, İnfaz Hakimliğinin vermiş olduğu karara göre işlem yapıldığı, bu şekilde Kurum görevlilerinin ve İdarenin keyfi bir uygulamada bulunmadığı, yapılan işlemlerin mevzuat çerçevesinde olduğu, belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

5. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

6. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

7. Başvuran, eşine ve ağabeyine gönderdiği ve bu kişilerden gelen mektupların Ceza İnfaz Kurumu Mektup Okuma Komisyonunda görevli memurlar tarafından sakıncalı mektup oldukları gerekçesiyle engellendiğini iddia etmektedir.

8. İddiaların değerlendirilmesi sürecinde Midyat Cumhuriyet Başsavcılığı Bakanlık Muhabere Bürosundan alınan 15.11.2021 tarihli yazı ve ekinde başvuranın gönderdiği mektuplara dair;

a. Kurum Disiplin Kurulu Başkanlığının 16.03.2021 tarihli kararında "hükümlünün silahlı terör örgütünün üyesi olduğu, silahlı terör örgütünün eylemleri, yapılanması, istihbarat ve şifreli haberleşme konusunda deneyimleri ayrıca örgüt hiyerarşisi içerisinde talimat alıp verme gibi hususların olduğu, şifreli yazışma olabileceği" gerekçesiyle 5275 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca alıcısına gönderilmeyerek Kurumda muhafaza edilmesine dair karar verildiği,

b. Adı geçen Disiplin Kurulu Başkanlığının 13.01.2021 tarihli kararında "mensubu olduğu silahlı terör örgütünün propagandasını yaptığı, eylemlerini meşrulaştırmaya çalıştığı" gerekçesiyle alıcısına gönderilmeyerek Kurumda muhafaza edilmesine dair karar verildiği,

c. Bir diğer başvuran tarafından gönderilen mektup hakkında ise bahse konu Disiplin Kurulu Başkanlığının 28.04.2021 tarihli kararında "mektup üzerinde yapılan incelemede yazıların İspanyolca yazıldığı tespit edildiği, mektup içerisinde bu yazılara dair herhangi bir tercümanın bulunmadığının değerlendirildiği, makale olduğu belirtilen yazıların bir kısmının çeşitli web tarayıcıları yoluyla Kurum tarafından tercüme edilmeye çalışıldığı, ancak yapılan tercümenin bir bütünlük sağlayamadığı, dolayısıyla tercümenin anlaşılacağı, içeriği anlaşılmayan bir yazının mahkuma verilmesinin tehlike arz edebileceği, asayiş ve güvenlik açısından söz konusu İspanyolca yazının tercüme büroları tarafından ve ücreti hükümlü tarafından ödenmek suretiyle teslim edilebileceği, ücretin

verilmemesi durumunda asıl nüshanın dosyasında muhafaza edileceği" gerekçesiyle alıcısına verilmeyerek Kurumda muhafaza edilmesine dair karar verildiği anlaşılmıştır.

9. 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" başlıklı 68'inci maddesinde; "(2) *Hükümlü tarafından gönderilen ve kendisine gelen mektup, faks ve telgraflar; mektup okuma komisyonu bulunan kurumlarda bu komisyon, olmayanlarda kurumun en üst amirince denetlenir. (3) Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ve çıkar amaçlı suç örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yeltecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren mektup, faks ve telgraflar hükümlüye verilmez. Hükümlü tarafından yazılmış ise gönderilmez.*(5) (Ek:17/6/2021-7328/7 md.) Kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülere gelen veya bu hükümlüler tarafından gönderilen mektup, faks ve telgraflar dijital olarak kaydedilebilir veya fiziki olarak saklanabilir. Bunlar, amacı dışında kullanılamaz, kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamaz, herhangi bir soruşturma veya kovuşturmaya konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silinir veya imha edilir. Silme veya imha işlemi Cumhuriyet savcısı tarafından denetlenir. Bu fıkra hükmü dördüncü fıkra bakımından uygulanmaz." şeklindeki düzenleme uyarınca terör örgütü üyesi olma suçundan hükümlülerin tehlikeli olarak addedilen mektuplarının ve dışarıdan kendilerine gelen mektupların kendisine verilmeyeceğinin ve fiziki olarak saklanabileceğinin açıkça düzenleme altına alındığı anlaşılmaktadır.

10. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Mektupların gönderilmesi ve gelen mektupların verilmesi" başlıklı 104'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre; "*Hükümlülere gönderilen ve açılıp incelendikten sonra verilmesinde sakınca olmadığı anlaşılan mektup, faks ve telgraflar zarfları ile birlikte verilir.*" Mezkur Yönetmelik'in "Sakıncalı görülen mektuplar" başlıklı 105'inci maddesine göre; (1) *Mektup okuma komisyonunca, mahalline gönderilmesi veya hükümlüye verilmesi sakıncalı görülen mektuplar, en geç yirmi dört saat içinde disiplin kuruluna verilir. Mektubun disiplin kurulu tarafından kısmen veya tamamen sakıncalı görülmesi hâlinde, mektup aslı çizilmeden veya yok edilmeden şikâyet ve itiraz süresinin sonuna kadar muhafaza edilir. Mektubun kısmen sakıncalı görülmesi hâlinde, aslı idarede tutularak fotokopisinde sakıncalı görülen kısımlar okunmayacak şekilde çizilerek disiplin kurulu kararı ile birlikte ilgisine tebliğ edilir. Mektubun tamamının sakıncalı görülmesi hâlinde, sadece disiplin kurulu kararı tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren infaz hâkimliğine başvuru için gereken süre beklenir. Bu süre içinde infaz hâkimliğine başvurulmamış ise disiplin kurulu kararı yerine getirilir. İnfaz hâkimliğine başvurulmuş ise infaz hâkimliği kararının tebliğinden itibaren itiraz süresi beklenir. İnfaz hâkimliği kararına itiraz edilmemiş ise bu karara göre, itiraz edilmiş ise mahkemenin kararına göre işlem yapılır. (2) Hükümlüye yapılacak tebligatta, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde infaz hâkimliğine şikâyet hakkının kullanılmaması veya infaz hâkimliği kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde ağır ceza mahkemesine itiraz edilmemesi hâlinde, disiplin kurulu kararının kesinleşerek mektubun sakıncalı görülen kısımlarının okunmayacak şekilde çizilerek verileceği veya tamamı sakıncalı görülen mektubun verilmeyeceği bildirilir. (3) Kısmen veya tamamen sakıncalı görülen mektuplar, iç hukuk veya uluslararası hukuk yollarına başvuru yapılması durumunda kullanılmak üzere idarece saklanır." şeklindeki hükümler uyarınca*

başvuranın gönderdiği ve kendisine gelen mektupların Kurum Mektup Komisyonu tarafından değerlendirilerek sakıncalı görülmesi halinde kendisine verilmemesi ve gönderilmemesinin mevzuat kapsamında kaldığı anlaşılmaktadır.

11. Başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevabı ve ilgili düzenlemeler bir bütün olarak ele alındığında başvuranın hüküm aldığı suç tipi ve mektupta bulunan yazı içerikleri sonucunda ceza infaz kurumunun düzeni sağlamak ve kurum güvenliğini tehlikeye sokmamak adına hükümlünün mektubuna el koymasının olağan kabul edilebileceği, mektupların sakıncalı olarak değerlendirilmesinin Kurumun takdirinde olduğu ve değerlendirmenin haklı gerekçelerle ve mevzuata uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Muhatap kurumun ilgili mevzuat ve içtihatlar doğrultusunda işlemlerini gerçekleştirdiği kanaati olduğundan somut olayda kötü muamele yasağının "*ihlal edilmediği*" değerlendirilmiştir.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.01.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye